

Sygn. akt: I C 101/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tadeusz Trojanowski
Protokolant:	sekr. sądowy Anna Szpręgiel

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2017 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa H. K.

przeciwko (...) w W. i Gminie G.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) w W. na rzecz powódki kwotę 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 12 września 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku;
- zasądza od pozwanego (...) w W. na rzecz powódki kwotę 34.440,47 (trzydzieści cztery tysiące czterysta czterdzieści 47/100) złotych:
  - z ustawowymi odsetkami od kwoty 10.960,47 (dziesięć tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt 47/100) złotych od dnia 12 września 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku;
  - z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 23.480 (dwadzieścia trzy tysiące czterysta osiemdziesiąt) złotych od dnia 20 stycznia 2016 roku;
- w pozostałym zakresie powództwo przeciwko pozwanemu (...) w W. oddała;
- zasądza od pozwanego (...) w W. na rzecz powódki kwotę 1.535,40 (jeden tysiąc pięćset trzydzieści pięć 40/100) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- oddała w całości powództwo przeciwko pozwanej Gminie G.;
- odstępuje od obciążenia powódki kosztami procesu na rzecz Gminy G.;
- nakazuje pobrać od pozwanego (...) w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 4.650,22 (cztery tysiące sześćset pięćdziesiąt 22/100) złotych tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych;
- odstępuje od obciążenia powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

SSO Tadeusz Trojanowski

I C 101/14 Uzasadnienie

Powódka H. K. wnosila w pozwie o zasądzenie od pozwanego ubezpieczyciela zapłaty kwoty 10.960, 47 zł tytułem odszkodowania ze wskazanymi odsetkami od określonych kwot oraz o zasądzenie kwoty 105.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 9.08.2013 r. do dnia zapłaty.

Pozwany ubezpieczyciel wnosil o oddalenie powództwa i o zasądzenie kosztów (k.123).Pismem z dnia 9.11.2015 r., powódka rozszerzyła powództwo dodatkowo domagając się kwoty 24.300 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pisma (k423).

Postanowieniem z dnia 19.01.2016r.-wydanym na wniosek powódki- wezwano do udziału w sprawie Gminę G. w charakterze pozwanego.

Pozwana Gmina wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów (k.459).

Powódka ostatecznie domaga się zasądzenia wskazanych kwot od obu pozwanych in solidum wraz z kosztami także in solidum(k.721).

Ubezpieczyciel ostatecznie podał, że zdarzenie nastąpiło na terenie za który ubezpieczyciel nie odpowiada a z ostrożności procesowej podał, że roszczenie nie zostało wykazane(k.720).

Pozwana Gmina zakwestionowała swoją odpowiedzialność, pozostawiając ocenie sadu zasadność odszkodowania i kosztów leczenia i kwestionując także wysokość zadośćuczynienia(k.722).

Sąd ustalił co następuje.

W dniu 11.01.2013 roku powódka wyszła z budynku przy ulicy (...) (jasnopomarańczowy prostokąt k.716) i idąc wyrzucić śmieci poruszała się chodnikiem wzdłuż działki (...) (która w lecie jest terenem zielonym, określanym w toku sprawy jako górka).Weszła do śmietnika pokrytego dachem (na mapie z k.716 czerwony kwadrat).Obok śmietnika stały pojemniki do selektywnego zbierania śmieci(małe białe okręgi k.716).Między chodnikiem a śmietnikiem są dwie żelbetonowe płyty. Po wejściu do śmietnika powódka wyrzuciła śmieci i wyszła, wychodząc ze śmietnika w kierunku pojemników do selektywnego zbierania śmieci powódka zrobiła dwa kroki, poślizgnęła się i upadła. Upadek miał miejsce na granicy terenu Gminy i Spółdzielni Mieszkaniowej (...) do której należy śmietnik, z tym że początek upadku czyli poślizgnięcie się miało miejsce na terenie Spółdzielni. Opisywane miejsce było ośnieżone i oblodzone.

Odpowiedzialność za zimowe utrzymanie parkingu ponosiła Spółdzielnia (...), która zleciła odsnieżanie firmie (...) Sp.z o.o.w G. ;ubezpieczycielem w zakresie OC jest pozwane Towarzystwo.

Dokładne miejsce upadku jest uwidocznione na dołączonych fotografiach, które w połączeniu z planem, zeznaniami dokumentami złożonymi do akt jednoznacznie wskazują miejsce zdarzenia i podmiot odpowiedzialny za utrzymanie tego miejsca. Na zdjęciu k.716 zaznaczone jest miejsce upadku. Podczas swych zeznań powódka precyzyjnie wskazała to miejsce.

Powódka dokonała zgłoszenia szkody ale otrzymała odpowiedź odmowną. Korespondencja prowadzona z ubezpieczycielem i spółdzielnią nie dała rezultatu.

Powódka doznała wielofragmentowego złamania głowy kości ramiennej prawej, wygojonego, ze znaczną deformacją stawu z ograniczeniem ruchomości i przewlekłym zespołem bólowym. W sierpniu 2015 roku przeszła leczenie operacyjne – endoprotezo plastykę stawu barkowego prawego- jako następstwo wypadku. (k.411) .Biegły z zakresu ortopedii i traumatologii A.K. w zakresie swojej specjalności określił uszczerbek na zdrowiu jako 20% a w zakresie neurologicznym na 12 %. Z taką oceną nie zgodziła się biegła neurochirurg A. D.(k.543).Niesłusznie powódka uważała,

ze biegła ta wykroczyła poza zakres opiniowania. To biegły K. wyszedł poza zakres swej specjalności a biegła D. miała prawo to uwypuklić. Biegła ta w swej uzupełniającej opinii nie stwierdziła neurologicznego uszczerbku na zdrowiu („w wysokości 0%” –k.661); jej opinia w pełni zasługuje na przyjęcie.

Również biegli psychiatra i psycholog stwierdzili, że „stan psychiczny implikowany zdarzeniem nie upośledzał wtórnie codziennego funkcjonowania” (k.508); opinia ta wyczerpująco została wyjaśniona na rozprawie. Jedyne wyraźnie wskazany uszczerbek na zdrowiu to ten wskazany przez biegłego K. w ramach jego specjalności- 20 %.

Powódka po powrocie do domu ze szpitala na początku nie mogła spać, siedziała tylko w fotelu. Długo uskarżała się na ból, była skupiona na bólu. Do lekarzy woził ją syn. Dawniej już ,po uprzednio przebywanych operacjach kręgosłupa nie mogła wykonywać niczego co się wiązało z podnoszeniem rąk; teraz ograniczenia są jeszcze większe. Przed wypadkiem chodziła na spacer, teraz już nie może chodzić tak daleko ja dawniej. Pomaga jej syn, przychodzi także pani do pomocy; powódka ma trudności w ubieraniu się bo proteza nie wygina się tak jak ręka. Pełnej pomocy powódka wymagała przez miesiąc, potem wsparcia i pomocy potrzebowała jeszcze przez co najmniej półtora roku(k.966) W toalecie powódce pomagała szwagierka powódki, na początku trzeba było kąpać powódkę, myć jej włosy, robić pranie ,pomagać przy posiłkach .;szwagierka pomagała przez pierwsze dwa, trzy miesiące a potem rzadziej; sprzątała, myła okna. Powódka przez długi czas bała się ruszać ręką. Przed wypadkiem chodziła na basen, wychodziła z psem, teraz jest to niemożliwe. Powódka miała trudności w dostaniu się do szpitala(k.720 in fine), pomógł jej dopiero dr H.. Powódka poniosła skutek upadku wydatki na leczenie i rehabilitację w wysokości wskazanej w pozwie; dojeżdżała też do lekarza do B.. Poniosła koszt kwot 5250 zł i 15.750 zł tytułem operacji wszczepienia endoprotezy .Poniosła także pozostałe wydatki na leczenie i rehabilitację wymienione w piśmie zmieniającym powództwo, z tym że wydatki na rehabilitację neurologiczną nie mogą być uznane za zasadne w tym procesie , gdyż powódka problemy kręgosłupem miała już uprzednio a neurochirurg nie stwierdziła w tym zakresie uszczerbku na zdrowiu powódki .

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody:

- fotografie k.151, 368 b,716
- plan miejsca zdarzenia k.
- korespondencja odnośnie wypadku k.8-31
- dokumentacja medyczna k.32-47, 190-208,294,297-299,302-313, 425,545-603, 639-644,715
- dokumenty dotyczące zakresu usług firmy (...) k.230
- informacja IMGW k.218, 252-255,
- zakres obowiązków wykonawcy k .172,231
- protokół odbioru robót w zakresie utrzymania czystości k. 232
- rachunki, paragony i faktury k.48-68, 426-434
- zeznania świadka J. K. k.966
- zeznania świadka K. K. (2) k.717
- zeznania świadka K. R. k.348
- korespondencja między stronami i spółdzielnią (...)
- zeznania świadka T. K. k.263

- zeznania świadka J. J. k.349

-zeznania świadka K. R. k. 378

-zeznania świadka P. B. k.379

-zeznania świadka R. G. k.380

-zeznania świadka A. N. k.381

i zeznania powódki k..719

oraz opinie sporządzone przez biegłych A. K.(k.408),E. K. i E. K.(k.502,694) i A. D. (k538,660).

Oparto się na zeznaniach wyżej wskazanych świadków. Ustalenia poczyniono także w oparciu zeznania powódki. Zeznania powódki są wiarygodne gdyż są poparte zeznaniami świadków i wynikają z zasad doświadczenia życiowego. Rozważając rozbieżności akcentowane w pismach procesowych dano wiarę przypadkowym przechodniom; należy pamiętać o dozwolonych w granicach logiki i doświadczenia życiowego domniemaniach faktycznych: śnieg -lód – poślizgnięcie się –upadek.

Dano wiarę dokumentom medycznym obrazującym przebieg wypadku i jego następstwa . Dokumenty te złożone do akt wątpliwości nie budziły.

Opinie są wyczerpujące, zasługują na wiarę i mogą stanowić podstawę rozstrzygnięcia. Opinie jest wewnętrznie spójne, nie zawierają wewnętrznych sprzeczności, są zupełne i w ocenie Sądu stanowcze i jednoznaczne. Nie było zatem potrzeby dalszego opiniowania. Dalsze zarzuty stron są zatem bezprzedmiotowe. Trudno mówić o lukach, nieścisłościach i innych zarzucanych wadach stawianym opiniom wobec ich wszechstronnego wyjaśnienia.

Prywatne opinie lekarskie przedłożone przez powódkę i dokumenty z akt szkodowych potraktowano jako stanowiska danej strony.

Sąd zważył co następuje:

Zasada odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela była kwestionowana. Zgodnie z art.361 kc zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania z którego szkoda wynikła. Pozwany ubezpieczyciel odpowiada na zasadzie art.415 kc w związku z art.822 kc.

W niniejszej sprawie zaszła sytuacja „konkurencji” podmiotów, które miałyby ponosić odpowiedzialność jako gospodarz miejsca- było początkowo sporne gdzie wypadek nastąpił. Za teren śmietnika zgodnie z ustawą z dnia 13 .09.1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach odpowiada spółdzielnia- art.5 ust.1 pkt 1 powołanej ustawy wskazuje na obowiązki w tym zakresie: utrzymywanie tych pojemników do zbierania odpadów komunalnych w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. Oczywistym jest że każda zamieszkała nieruchomość- zgodnie z powołaną ustawą- musi mieć śmietniki a Spółdzielnia przyznała że ten obowiązek ustawowy wykonuje – śmietnik leży na terenie spółdzielni -vide omawiana mapa złożona na ostatniej rozprawie. Zatem spółdzielnię obciąża obowiązek o utrzymanie go w stanie zdatnym do bezpiecznego z niego korzystania. Spółdzielnia zgodnie z art.429 kc przekazała ten obowiązek wykonawcy a ubezpieczyciel jest odpowiedzialny z tytuł ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Pozwani negując swą odpowiedzialność wskazali na art.6 kc; jednakże z chwilą gdy powódka przedstawiła omawiane dowody, w tym zeznania świadków, to na pozwanych spoczywa obowiązek wykazania że było inaczej, tego pozwani już nie wykazali. Jeżeli kilka osób(przypadkowy przechodnie i powódka) widziało i opisało miejsce zdarzenia , to nie jest także wiarygodne twierdzenie że teren był prawidłowo utrzymany. Podstawowa znajomość fizyki wystarcza do

stwierdzenia iż jeżeli temperatury oscylują koło zera to sprzymowany bądź spadający śnieg topi się a potem zamarza tworząc lód, często pokryty śniegiem kolejnych opadów, który uniemożliwia jego zauważenie.

W celu wyinterpretowania zakresu obowiązków zarządcy śmietnika należy wskazać przepisy ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych oraz ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach; zakres utrzymania zimowego śmietnika niczym wszak się nie różni od utrzymania dróg publicznych a w realiach sprawy żadna okoliczność - nie może zmniejszyć obowiązków dbania o właściwy stan śmietnika-miejsca , w którym może znaleźć się każdy mieszkaniec osiedla. Okolica śmietnika z założenia jest miejscem ruchu pieszych. Spółdzielnia jako właściciel i podmiot odpowiedzialny za utrzymanie śmietnika powinna podejmować wszelkie działania, które są konieczne w danych warunkach do normalnego z nich korzystania. Utrzymanie śmietników w okresie zimowej aury w stanie całkowitego bezpieczeństwa często ze względów technicznych może być niemożliwe do wykonania, to jednak powódka nie przewróciła się na świeżo w tym dniu opadłym śniegu, lecz na warstwie zalegającego, nieuprzątniętego lodu.

Istnieje związek przyczynowy pomiędzy zaniechaniem firmy (...) w postaci zaniedbania przy zapewnieniu bezpieczeństwa terenu należącego do spółdzielni, którego odśnieżania podjął się G., przez ich nieodśnieżenie i nieodladzanie , a upadkiem powódki i doznanym w jego wyniku uszczerbkiem na zdrowiu. Wskazać należy, że umowy co do ustalania standardów odśnieżania, były wyrazem zasady swobody umów.

Niewłaściwe wywiązanie się przez ubezpieczonego ze swoich obowiązków w tym zakresie spowodowało uznanie jej odpowiedzialności wobec powódki w oparciu o art. 415 k.c.(por. wyrok SA w Szczecinie z dnia 5 lutego 2014 r., I ACa 700/13).

Normalnymi następstwami przedmiotowego wypadku są te opisane w opinii biegłego K. w zakresie niezakwestionowanym przez biegłą D.. Biegły ten określił uszczerbek na zdrowiu na 20 %; w ramach swych kompetencji. Jaką skalę stosuje biegły, czy ze spraw pracowniczych czy dobrowolnych ubezpieczeń lub stworzoną przez kogokolwiek-i który konkretnie punkt tabeli- nie ma znaczenia , stopień uszczerbku określony matematycznie ma znaczenie jedynie pomocnicze. W tym miejscu można jednak nawiązać także do przykładów z orzecznictwa, wiadomym przy tym że każdą sprawę rozpoznaje się indywidualnie, acz porównywanie spraw jest możliwe by uniknąć rażących dysproporcji.

Abstrahując od orzeczonego stopnia uszczerbku w innych sprawach wobec powyższego ogólnego zastrzeżenia, zauważyć można że w powoływanej sprawie I ACa 700/13 Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w zbliżonym stanie faktycznym zasądzono kwotę 75.000zł. W tamtej sprawie jednak wystąpiły powikłania w postaci zakrzepicy żył głębokich prawej kończyny dolnej; ponadto w ocenie Sądu obecnie orzekającego kwota takowa, jako zbliżająca się do zadośćuczynień w sprawach związanych ze śmiercią wskutek deliktu, jest wygórowana.

Sąd nie neguje cierpienia psychicznego i fizycznego powódki. Cierpienia opisywane w pozwie i opiniach oraz przez świadków w tym syna powódki w pełni zasługują na wiarę. Opinie biegłych są w pełni wiarogodne i dają podstawę do zasądzenia kwoty podanej w pozwie, która jest adekwatna do ustalonego wyżej szeroko rozumianego uszczerbku na zdrowiu., aczkolwiek nie może umknąć kwestia, że negatywna prognoza i brak perspektyw z założenia jest substratem większych cierpień.

Zgodnie z art.445 par. 1kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Orzekając Sąd miał na uwadze wielokrotnie w orzecznictwie podkreślany fakt, iż pojęcie „ sumy odpowiedniej” użyte w art.445 kc w istocie ma charakter niedookreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazane są kryteria , którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być „odpowiednia” w tym znaczeniu , że powinna być- przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego- utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa(wyrok

SN z 28.09.2001r.,III CKN 427/00 LEX nr n52766);zaznaczyć jednak należy, że najnowsze orzecznictwo akcentuje indywidualne podejście do konkretnej sprawy.

Ponadto zadośćuczynienie, choć niewątpliwie zawiera w sobie funkcję represyjną, nie jest karą lecz sposobem naprawienia krzywdy. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne a więc ból i inne dolegliwości oraz cierpienia psychiczne czyli negatywne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała, czy rozstroju zdrowia w postaci np. zeszpecenia, wyłączenia z normalnego życia itp. Celem zadośćuczynienia jest przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Winno mieć ono charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne. Przy ocenie „odpowiedniej sumy” w niniejszej sprawie wzięto pod uwagę wszystkie okoliczności wypadku mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy(wyrok SN z 3.02.2000 r.,I CKN 969/98 LEX 50824).

Jak ustalono wyżej życie powódki po wypadku zmieniło się –powódka była aktywną osobą a po wypadku nawet codzienne wychodzenie z domu okazało się utrudnione. Długotrwała bezczynność bez wątpienia wpływa destrukcyjnie na psychikę, jednakże biegli nie stwierdzili trwałego uszczerbku w tym zakresie okoliczności te połączone z ustaleniami i ocena bieglego pozwalają za określanie zadośćuczynienia na 50.000 zł.

Reasumując na krzywdę normowaną w art.445 kc należy patrzeć całościowo a nie dokonując sumarycznych obliczeń. Oczywiście jest iż nie można cierpienia ludzkiego przeliczać na procenty; w realiach niniejszej sprawy, ustalone w wyroku świadczenie w jest odpowiednie. Nie uszło uwadze Sądu iż powódka przeżywała będzie skutki zdarzenia ,te skutki były więc trwałe i zadośćuczynienie objęło także tę krzywdę. Poszkodowanemu przysługuje z tytułu cierpień fizycznych i psychicznych tylko jedno roszczenie(OSNCP 1963 nr2 poz.36” krzywda moralna i cierpienia fizyczne nie stanowią podstawy dwóch odrębnych roszczeń”). Powyższe nakazuje uwzględnienie w kwocie zasądanego zadośćuczynienie należności z tytułu ”przyszłych cierpień fizycznych” i „przyszłej krzywdy” jaką można i powinno się było przewidywać w związku ze specyfiką schorzeń powódki. Wysokość zadośćuczynienia pieniężnego powinna uwzględniać aktualne warunki oraz stopę życiową społeczeństwa, kraju, w którym mieszka poszkodowany. Najbliższym punktem odniesienia powinien być poziom życia osoby, której przysługuje zadośćuczynienie, gdyż jej stopa życiowa rzutować będzie na rodzaj wydatków konsumpcyjnych mogących zrównoważyć doznane cierpienie(wyrok SN z 29.05.2008 r.II CSK 78/08).

Jednocześnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego w ostatnim okresie podkreślane jest przede wszystkim i traktowane jako zasada to , że wysokość odpowiedniej sumy , której przyznanie przewiduje art. 445 kc zależy przede wszystkim od rozmiaru doznanej przez poszkodowanego krzywdy, ustalonej przez Sąd przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy. Zasada umiarkowanej wysokości zadośćuczynienia ma bowiem charakter uzupełniający w stosunku do kwestii zasadniczej jaką jest wymiar szkody niemajątkowej. Różna waga każdego z tych elementów nie może zatem prowadzić do sytuacji, że zasądzone na rzecz powoda zadośćuczynienie w nieodpowiedniej wysokości nie rekompensowałyby należycie doznanej przez powoda krzywdy(por. wyroki Sądu Najwyższego z 30.01.2004r., I CK 131/03 OSNC 2005 , nr 2, poz.40 i z dnia 10.03.2006 r. IV CSK 80/05 OSNC 2005 , nr 10, poz. 173). Roszczenie powódki było zasadne do kwoty wynikającej pośrednio z opinii biegłych, kwota z pozwu nie była adekwatna wobec skutku utraty zdrowia, opisanego w opinii.

Ocena kryteriów decydujących o wysokości zadośćuczynienia zależy od okoliczności konkretnej sprawy. Dlatego konfrontacja danego przypadku z innymi mogłaby dać jedynie orientacyjne wskazówki, co do poziomu odpowiedniego zadośćuczynienia. Kierowanie się przy ustalaniu sumy zadośćuczynienia sumami zasądzanymi z tego tytułu w innych sprawach może tylko zapobiegać powstawaniu rażącej dysproporcji w podobnych sprawach. Wysokość świadczeń przyznanych w innych sprawach, choćby w podobnych stanach faktycznych, nie może natomiast stanowić dodatkowego kryterium miarkowania zadośćuczynienia (wyrok SN z 29.05.2008 r.II CSK 78/08).

Należy jednak odnotować ,że Sąd Apelacyjny w Katowicach w podobnym stanie faktycznym w sprawie V ACa 526/15 (w pierwszej instancji I C 307/14) przy ustaleniu 20% uszczerbku na zdrowiu zmniejszył zasądzone zadośćuczynienie z kwoty 75.000 zł uznanej za wygórowaną do kwoty 50.000zł(str.8 uzasadnienia).

Odszkodowanie dochodzone przez powódkę jest uzasadnione wobec braku przeciwdowodu do zeznań powódki, iż istotnie takowe wydatki poniosła(art.444par.1 kc); oddalono tylko żądanie w zakresie kosztów rehabilitacji neurologicznej, gdyż wobec stanowczej opinii biegłej te wydatki są nieuzasadnione.

O odsetkach orzeczono w oparciu o art.481 kc. Odsetki od kwoty zadośćuczynienia i od pozostałych roszczeń zgłoszonych w pozwie należą się od daty pisma procesowego ubezpieczyciela odmawiającego zapłaty ; w ocenie Sądu w tej dacie pozwany mógł już ostatecznie oszacować prawidłowo wysokość zadośćuczynienia. Pozwany był formalnie wzywany do zapłaty przed wszczęciem procesu i z uwagi na charakter szkody mógł się liczyć z koniecznością wypłaty zadośćuczynienia .

Odsetki te zasądzano w biorąc pod uwagę specyfikę roszczenia i to że pozwany już przed procesem mógł się liczyć z wymagalnością danej kwoty a jedynie potwierdzona została ona dopiero w wyniku procesu. Orzecznictwo dotyczące odsetek każe rozważać poszczególne sytuacje (przykładowo: Sąd Apelacyjny w Warszawie, 5.06.2013 r., IACa 1511/12).Opinia biegłych jedynie skonkretyzowały już uprzednio istniejący i naprowadzany przez powódkę w pismach uszczerbek na zdrowiu.

Odsetki od rozszerzonego żądania zasądzone od daty doręczenia pisma procesowego strony przy czym istotne jest że ubezpieczyciel faktycznie wcześniej poznał to stanowiska wobec doręczenia mu pisma też bezpośrednio przez stronę. Uwzględniono także zmiany nazewnictwa odsetek od 2016 roku.

W pozostałym zakresie powództwo oddalono jako nieuzasadnione.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art.100 kpc stosunkowo rozdzielając koszty powódki i ubezpieczyciela.

Powództwo wobec Gminy oddalono jako nieuzasadnione ale odstąpiono od obciążania powódki kosztami procesu Gminy na zasadzie art. 102 kpc albowiem –wobec przebiegu procesu- właściwy podmiot ponoszący odpowiedzialność został ustalony dopiero pod koniec postępowania czego nie ułatwiał chaos geodezyjny- granice biegnące przez budynki i obiekty; ponadto powódka jest osobą niezamożną co ustalono na etapie zwalniania od kosztów. Jej stan majątkowy nie może być oczywiście jamistą podstawą takiego wyrzeczenia ale powódka czyniła starania by ustalić właściwy podmiot.

Kosztami sądowymi a to nieuiszczonymi kosztami opinii biegłych oraz częścią opłaty od pozwu wyliczoną od zasądanego roszczenia obciążono pozwanego ubezpieczyciela na zasadzie art.113 ust.1 uoks.

O nieuiszczonych kosztach sądowych należnych od powódki orzeczono na zasadzie art.113 ust.4 uoks.